

Jiří Mahen : Rybářská knížka /1921/

"Prosím, ab, se konstatovalo, že obžalovaný se usmál."

"Obžalovaný, budete viset! Prozatím uděluji vám čtku."

Adopak by se k a f k y bál?

Ze Stalinské doby, nabyla aniz optuchy po jeho knihách. V roce 1963 na mezinárodním sympoziu o Kafkově díle v Liblicích byly Kafkovy prózy znovu vydávány jak v jeho rodném Československu tak v celé východní Evropě. Ale nyní je znovu odsouzen poněvadž podle komunistických kritiků nazírá na konečnou úru kapitalismu skepticky, a pesimisticky jako na věčnou lidskou situaci ze které není úniku. Kromě toho byl odsouzen pro to, že právě jeho jméno je spojeno s liberalizací, která vyvrcholila v r. 1968. Ale Neuberg píše, že jeho význam je pro rodnou zemi tím větší, neboť se do ní vrátilo ovzduší toho odcizeného světa, který tak přesně popisoval.

Právě v době Kafkova výročí byly v Londýně vydány, v anglickém překladu jeho dosud neuveřejněné dopisy, které psal v letech 1912-1917 Klíci Bauerové. Byl jí představen v bytě svého přítele Maxe Broda, když mu bylo 29 let. Později jí začal psát a vyvinula se situace tak zmatená a deprimující jako jeho romány. Felice Bauerová, která žila v Berlíně a byla sekretářkou firmy vyrábějící diktafony byla pravý opak Kafky, veselá, živá, sebevědomá a zdravá. Bombardoval ji dopisy, posleďnicemi, expresy a telegramy. Psal o sobě jako o nespolečenském, koženém, beznadějném člověku, jehož život není a nikdy nebyl nic jiného než literatury. V březnu 1913 ji konečně navštívil v Berlíně, na několik hodin. Dopis o této skutečnosti je dopis člověka, který se neumí postavit tváří v tvář realitě. Píše: "Když jsme spolu hovořili telefonem cítil jsem štěstí našeho svazku intenzivněji, než když jsme spolu seděli na pařezu v Grünwaldu." V červnu 1914 se zaasnoubili, v červenci bylo zasnoubení zrušeno. Přesto se znovu setkali rok na to a byli spolu v Mariánských lázních. Zasnoubili se znovu, ale v září 1917 Kafka onemocněl tuberkulosou. Přijal to přímo s radostí, neboť stav jeho duše byl jak se sám vyjádřil: "symbolem totálního bankrotu jeho j á ". Zasnoubení bylo zrušeno podruhé. Felice se v r. 1919 vdala za berlínského obchodníka a o pět let později Kafka zemřel. Kafkovy dopisy, Felice Bauerové jsou neobyčejně důležité pro pochopení jeho osobnosti, člověka, který toužil po přátelství, ale podléhal panice měl-li být s někým o samotě déle než šx půl hodiny. Sám napsal v jednom z nich: "Velmi zřídka se mi dařilo překročit hranici mezi samotou a družbou, ta ze u nikoho na rozhraní mezi samotou a přátelstvím je můj okras a žil jsem v něm raději než v úplné izolaci, ale ve srovnání stím jak živý a překrásný kus světa byl Robinsonův ostrov."

J a p o n s k o proniká na Sibiř.

SSSR a Japonsko podepsaly smlouvu podle níž Japonsko dodá Sovětskému svazu zařízení včetně dělních strojů. Sovětský svaz bude vyvážet do Japonska uhlí ze sibiřských zdrojů z nichž se dosud ještě netěžilo. A naproti tomu rozgovor, o podobné smlouvě podle které by Sovětský svaz dodával Japonsku ropu se pozdržely. V informovaných místech kolují dohady, že se snad mění zásadní postoj Sovětského svazu pro tuto spolupráci. O významu smlouvy, a eventuální změny v postoji Sovětského svazu nám poslal komentář Squire Baraklaf.

Dohoda o sibiřském uhlí představuje obrovské hodnoty. V Sovětském svazu e mimo jiné za japonský úvěr vybuduje nová železniční trať spojující se sibiřskou magistrálou dosud nevyužitě oblasti ležící asi 600 km na sever od čínských hranic. Podle dohody bude Japonsko odebírat v polovině 80.let asi 5.000.000 tun sibiřského uhlí ročně. Uvažovalo se také o podobném velkém plánu na odběr ropy e sibiřských zdrojů, ale tato záležitost zatím neuspěla. Proto se ozývají pohybnosti zda si to sovětské vedení vůben nerozmyslelo e má-li ještě zájem na xploataci bohatství sibiře za účasti zahrani. kapitálu.

První pohnět, pro tyto dohody, dal koncem května sovětský ministr ropného průmyslu Valentin Š a š i n, ale Sověti potom vysvětlili, že si cizina jeho poznámky špatně vysvětluje a že Sověti mají zájem o dodávky ropy Japonsku, ovšem později než se uvažovalo a s přepravou nikoliv ropovodem, nýbrž po železnici. Úvěry a technické znalosti mají poskytnout Japonci a Američané. To že se o věci jedná pochopnosti v cizině trvají.

Tak na př. americký deník "International Herald Tribune" píše, že Sovětský svaz patrně vyconoval z jednání s Japonskem o ropě a ptá se zda snad si Sovětský svaz nechce teď po vzoru Spojených států zajistit soběstačné krytí energetické spotřeby bez účasti zahraničního kapitálu. Americký list připomíná, že dlouhodobé akce tohoto druhu, kdy jeden účastník smlouvy dodává druhému surovinu ze technickou pomoc mají být základem politiky snižování nápočí, podle poje-
tí Leonida Brežněva a presidenta Nixona a že se očekávají nové dohody tohoto d-
ruhu ze připravované Nixonovy návštěvy v Moskvě. Zvlášt zneklidňující je porýš-
lení píše dále americký deník, že sovětské vedení nemá na věc jednotný názor. Sovětský svaz toto ozezí může odůvodnit několika důvody. Možná, že chce vyvážet více ropy do komunistických států a nebo se zřetelem k nedávnému velkému zvýše-
ní ceny si chce zatím ze spekulativních důvodů ponechat co nejvíce ropy pod ze-
ní. Je také možné, že chce jen dělat draboty, aby za ropu více utržil. Příčiny
stáhání mohou ovšem být i vojenské, zvlášt uvažíme-li, že jde o rozvoj oblasti,
která z hlediska moderní války leží dost blízko u Číny.

Západ si brousí zuby na sovětské odborníky?

Sovětský komentátor obvinil západní státy, že trvají na tom, aby byly zme-
něny překážky týkající se volné výměny lidí a informací jen aby Sovětský svaz
a jiné socialistické státy přišly o špičkové vědce a odborníky.

Ve stranickém deníku "Pravda" Žukov napsal, že multinacionální společno-
sti na Západě už pošilňávají po vysoce kvalifikovaných pracovních silách rozvo-
jových zemích a dodal, že někteří lidé by se chtěli pokusit o nábor také v soci-
alistických zemích. Žukov vytkl Západu, že rozpoutal jak napsal tendenční kam-
pan na volnou emigraci a za naprostou svobodu cestování. Dělalí to aby vztáhli
ruku na výtečné mozky. Podle tohoto komentátora "Pravdy" že západní požadavky o
volný tok informací a lidí jsou přáním jak nalákat vědce a vedoucí pracovníky z
komunistických zemí. K tomu připojil, že je mnohem jednodušší odborníka koupit,
než ho vyškolit.

V rozhovoru s gen. taj. Leonidem Brežněvem tohoto roku zesnulý francouz-
ský president Georges Pompidou řekl, že skončení jednání konference o bezpečno-
sti společnou schůzkou na nejvyšší úrovni o což Sovětský svaz usiluje, závisí
na tom, zda se dosáhne dohod významných pro evropskou historii. Podobné prohlé-
šení učinil minulý týden ze své návštěvy v Moskvě i rakouský kancléř Bruno Kre-
sky. Na začátku tohoto roku se Moskva stala jevištěm řady demonstrací uspořá-
vaných židovskými občany, Litevci a Lotyší i příslušníky jiných národnostních
skupin požadujících svobodné vystěhování ze země. Také rozhovory mezi Bonnem a
Berlínem se odložily v důsledku odkladů povolení tisícům Němců, většinou rolní-
ků a dělníků vystěhovat se do západního Německa. Jiří Daněk u evropského mikro-
fonu Háasu Ameriky.